

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat.
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-ovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrta leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrta leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip št. 48.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Zmaga na Koroškem.

Z velikim veseljem smo čitali vest iz Velikovca na Koroškem, da je tam v deželni zbor voljen bil slovenski narodni kandidat, g. prof. Andrej Einspieler, mnogoletni in neutrudljivi delavec na narodnem polju, zlasti na težavnem kraju, na sprednji straži koroški. Koroški Slovenci imajo tedaj vsaj enega svojega zastopnika v deželni zbor; o prihodnjih volitvah pa bodo dobili še enega, kajti če se ne motimo, voli velikovski okraj dva deželna poslanc, in ker je zdaj Einspieler zmagal z 69 proti 20 glasom, sme se reči, da je ta okraj za nas za zmirom pridobljen.

V zadnji številki poročal nam je dopisnik Korošec o žalostnih razmerah narodne stvari na Koroškem. Dopisnik je morda vendar le prečno videl, ker je sedanja volitev v Velikovcu pokazala, da slovenski duh na Koroškem še ni popolnoma zatrt.

Sam Einspieler s svojim glasom ne bo mogel sicer dosti storiti proti toliki večini, vendar jim bo svojo misel povedal, in to je tudi nekaj. Pomisliti moramo, da smo tudi na Štajarskem iz početka samo dva poslanc imeli, namreč Hermana in Razlaga. Začetek je zdaj tudi na Koroškem storjen; treba je samo na tej podlagi naprej zidati. Koroški Slovenci morajo s svojimi rodnimi brati na Kranjskem in Štajarskem v ožjo dotiko stopiti, da bodo imeli moralno zaslombo, da se bodo ogrevali nad rodoljubjem teh dežel; kakor koroški Nemci dobivajo svojo moč od drugih Nemcev, tako se morajo tudi koroški Slovenci

bolj naslanjati na južne enakorodne dežele, sicer ne bodo dosti močni, da se ubranijo navalu nemštva. Znano je koroškim Slovincem, da so koroški vojvode nekdanj v slovenskem jeziku prisegali, da bodo branili pravico; to je dokaz, da je morala dežela prvotno slovenska biti. Ako je pa dežela večinom še slovenska, potem so vendar Slovenci na Koroškem z večjo pravico domačini, nego Nemci, in sramota bi bila, ako bi si pustili še te doline vzeti, kar jih še imajo.

Da je na Koroškem tako slabo za narodno stvar, krivo je največ pomanjkanje agitacije in preslabo gojenje slovenskega jezika. Ako se narodnjaki za ljudstvo ne zmenijo, ako sami le nemški med sabo govore, in ne skrbé, da bi se njih otroci v slovenščini izurili, potem se sploh ne smejo narodnjake nazivati.

Koroški Slovenci naj spridene, ultraliberalni in nemškutarski Celovec pri miru pusté, in naj osnujejo slovensko nižjo gimnazijo v Doberli vasi, da si tako priskrbé kaj narodne inteligencije. Velika in narodna Doberla vas leži v prekrasni podjanski dolini, v sredšču prostranega velikovskega okrožja, pa tudi ni zelo oddaljena za Slovence celovskega okraja. Mladina se tam ne more pokvariti, kakor v Celovcu, kjer je en cel oddelek mesta odmerjen „častenju Venere vulgivate“! Čemu bi se to ne smelo enkrat izreči, ko je vendar postal Celovec za marsikterega slovenskega mladenčca Capua, kjer je v veseljah zamrl za veseli napredek in za više ideje, in pokopal svoje fizične in duševne moči. Nadalje se v Celovcu vsak slovenski mladenič ponemči, v Doberli vasi

pa bo občeval s slovenskim narodom in svojo narodnost ohranil.

Družba sv. Mohora naj bi nadalje izdajala majhen političen listič za koroške Slovence v narodnem jeziku, ter naj bi rodoljubi skrbeli za to, da se ta list med našim narodom na Koroškem kolikor mogoče razširi.

Nadalje naj bi se osnovala narodne čitalnice v Doberli vasi, v Pliberku, v železni Kaplji, v Črni, v Borovljah, v Žabnici, v Podklostru, v Grabštajnu in kjer je sploh še mogoče.

Razume se samo po sebi, da bodo nemško-liberalci, ki imajo na Koroškem še veliko moč najbolj zavolj bogatih liberalnih fabrikantov, stavili povsod velike ovire in zapreke; pa tega se koroški rodoljubi ne smejo vstrašiti. Pomislijo naj, da tudi na Kranjskem in Štajarskem iz početka ni tako gladko šlo, da je bilo treba velikih in dolgotrajnih bojev, težkih žrtev in množega trpljenja, prej da se je premagalo silno nasprotje novzgor in navzdol. Marsikteri značajni mož je moral sedeti v ječi, marsikteri si je pokvaril ali celo vničil svojo eksistenco. Kdor ne seje, ne bo žel, in kdor ne vaga, ne bo dobil, ker brez boja ni zmage. Zato naj tudi koroški Slovenci popusté škodljivi princip nehajstva in malomarnosti, ter naj začno delati, enkrat se mora pričeti delo narodnega prerojenja, če ga sploh mislijo še kedaj pričeti. Da se še niso udali, da hočejo še živeti, to sklepamo iz vesele zmage Einspielerjeve v Velikovcu. Naj bi vrli mož in stari rodoljub našel dosti podpornikov po ce-

Pijanec.

Našim ljudem podomačil Vilinski.

Malopridneži.

(Dalje.)

Logar skoči na voz, sede Janku na desno, dene torbo na kolena, puško položi na stran, zažvižga svojemu psu in tako se odpeljata. Logar je bil v zadregi, kaj bi rekel; nato pa mladi mlinar sam spregovori: „Filip, veš, dolgo si se me ogibal. Kaj ti je pa bilo?“

„Ogibal? jaz sem se ogibal? O, prijatelj, jaz se te nisem ogibal, saj nimam nič zoper tebe. Danes te imam ravno tako rad kakor druge poti, ali pa še bolj, ali pa kakor tedaj, ko so ljudje pravili, da ni boljših prijateljev na svetu kakor sta veseli Janko pa Filip, grajščinski logar. Janko, takrat so bili dnevi, takrat, ko sva bila midva skupaj, pa teko dobre volje, enega srca, ene duše. Saj veš, kako sem te imel rad, zá te bi bil šel v vodo ali pa v ogenj, kamor bi bilo treba. Kadar si bil v kaki zadregi, v kakem škrpcu, da nisi mogel ne nazaj ne naprej, sem te vselej jez izvelkel, jez sem te rešil, jez. Neko noč si bil nekoliko vinjen, pa si v potok padel, kdo te je izlekel, da nisi gagnil? jaz! Semanji dan si bil v krčmi,

pa si se s fanti sprl, huda ti je že predla, osem jih je bilo, ti pa sam; na to pa jaz priškočim — ali sem jih tako razmetal, kakor pleve. Takrat bi te bili namlatili kakor gada, brez glave bi bil ti domu šel. Steklenice in kozarci so ti okoli glave leteli kakor prepelece, stole pa klopi so tudi že majali in dvigali. Kdo te je rešil? Zopet jaz. Še zdaj me imajo v želodcu, še bolj ko grajščaka, ha, pa jih imam tudi jaz na piki. Ali še veš? Županova Jernača sem potresel kakor bruško, pa je bil mir besedi. Ali pa v mestu, kako je pa takrat bilo? Brič te je vlekel pod zapah, da bi si bil na pričnanih kosti poravnal pa ohladil, pa sem te spet iz šake izvelkel. Ali pa ko ti je jud pretil pa žugal, da te pojde očetu tožit, vidiš Janko, takrat sem ti spet jaz denarja dobil, jaz, da si se odkrižal te pijavke.

Lej Janko, jaz ne iščem svojega dobička, svoje koristi, pa tudi tvoje hvale ne, dosti mi je, da sva si prijatla. Jaz te imam že rad, le še ti me tako imej, pa bo.“

„Ej, Filip, kdo pravi, da te nimam rad, da nisem tvoj prijatelj? Nisem pozabil ne, kar si mi dobrega storil; mislil sem že večkrat, kako bi ti povrnil.“

„Janko, reče logar možko, ti veš, da nisem

samogoltnož, da ne iščem tvojega prijateljstva, da bi te kakorbodi ociganil, tega jaz ne znam; raje te imam ko vse druge in pa to bi rad, da bi bili, kakor smo bili nekdanj. Ali še pomniš, kako smo pili bratovščino, kako smo si obljubljali, da si bodemo prijatli, prijatli do groba? To smo bili veseli, to je bilo življenje. Pasja dlaka! Takrat se ljudje iz tebe še niso norca delali, se ti še niso posmehovali, kakor se ti sedaj múzajo.“

„Kdo se mi muza? kdo se bo meni posmehoval?“ praša Janko nevoljen. „Rad bi vedel zakaj in pa kdo se mi muza?“ poraste Janko.

„Tiho bodi, Janko, tiho. Saj ne pravim, da se ti muzam, jaz le povem, kaj govore drugi ljudje, pa tebi za hrbtom. Tudi jaz nimam rad, da ti kaj tacega bleknem, ali ker sem tvoj prijatelj, zato ti moram povedati in sicer prijazno ti povem kakor prijatelj prijatelju ali pa brat bratu. To je res, Janko, ljudje se ti posmehujejo, po vseh ustih te nosijo, cela vas te ima v zobeh, ga ni jezika, da bi se ob-te ne zadeval. Pa veš zakaj? edino zavolj tvoje žene.“

„Kaj, kako? zavolj moje žene? komu je pa ta na potu? Naj mi le kdo pride, pa kaj

lem, lepem Gorotanu, da ne bo njegova beseda v deželnem zboru glas upijočega v puščavi!

Politični pregled.

Avstrijske deiele.

V Ljubljani 14. junija.

Na svojem potovanju po **moravski** deželi je bil cesar povsod slovesno sprejet. Posebno mesto Brno je bilo lepo razsvitljeno in okinčano. Komaj pa je cesar odšel, izrekli so brnski Nemci, da bodo z vso močjo upirali se ministerstvu Taaffejevemu. V Brnu menda tudi ne bodo preveč kozolcev prebračali, ker na Moravskem je tri četrtinke prebivalstva slovenskega, in samo ena četrtinka nemškega. Da je do zdaj nemška in nemškutarjska manjšina vladala slovansko večino, to se je ime'a zahvaliti le ustavovernim vladam; ako pa vlada moravskim nemškutarjem svojo pomoč odtegne, potem so kmalo proč, zato mislimo, da tudi Bručani ne bodo preveč poguma imeli, zagnati se v vlado.

Brez konca in kraja se požvekuje po vsih listih tista ministerska zapoved zaradi rabe **češkega** jezika. Nemci še zmirom protestirajo zoper ravnopravnost Slovanov. Okrajni sodnik v Hebu je bil tako predrzen, da ni hotel sprejeti češko pisane vloge; pa viša sodnija v Pragi je razsodila, da jo mora vzeti.

Tudi o ravnopravnosti **slovenskega** jezika po uradih se je začelo govoriti, odkar so slovenski listi to vprašanje sprožili. Graška „Tagespost“ piše, da se pri nas na Kranjskem tako že slovenski piše, in da mi hočemo le nemščino popolnoma izbaciti. Kar se prve trditve tiče, moramo zopet enkrat obžalovati, da je graški list, kakor navadno, slabo podučen. Mi bi lahko nabrali na cente takih nemških uradnih pozivov, ki so pisani za čisto slovenske stranke, ki nobenega drugega jezika ne umejo. Dobro bi bilo, ko bi se vse take uradne listine pošiljale g. deželnemu predsedniku, da bi se on sam prepričal, da se naši uradniki prav nič ne ozirajo na ministerske in druge ukaze, ki jim ukazujejo slovensko uradovanje s slovenskimi strankami. Ljubljanske sodnije, tako okrajna sodnija, kakor deželna, pišejo navadno le nemški, in to tudi takim

strankam, ki so nemščine popolnem nezmožne. Ker je dežela slovenska, morala bi deželna sodnija večinom v slovenščini pisati, okrajna sodnija ljubljanska pa tudi, ker je večina mesta slovenska. Če „Tagespost“ pravi, da mi hočemo nemški jezik čisto pregnati iz Kranjskega, jej moramo odgovoriti, da bi to ne bila nobena krivica, in da mora enkrat do tega priti, ker je dežela čisto slovenska, in ne razumemo, čemu nam bo nemščina po šolah in uradih. Tistih par Nemcev pri nas je umetno narejenih, ker so nam pošiljali vedno nemške uradnike, ki so svoje otroke za Nemce vpisavali v šole, in za take izgojili, in potem se je začelo govoriti o dveh narodih. Z isto pravico bi se pa tudi lahko reklo, da sta v Bosni dva naroda, če se namreč tje poslani uradniki za Nemce štejejo, in svoje otroke v nemškem duhu izredijo, potem bo tam kmalo ena pest Nemcev, posebno če se Nemcem pridružijo ogerski judje, in razni tuji naseljenci, ki se pripravljajo na pot v Bosno. Na ta način bi pa mi tudi lahko slovanske uradnike v dolenoj Avstriji poslali, za njih otroke naredili tam slovanske šole, in potem lahko rečemo, da je dolenoja Avstrija mešana dežela, na pol nemška, na pol slovanska, in začne se lahko tudi uradovanje v dveh jezikih. Če pa Nemcem to ni všeč, potem naj tudi nam našo pravico pusté, da izrečemo, da je Kranjska čisto slovenska dežela, in da se mora samo v slovenskem jeziku uradovati.

Na dnevnem redu je **prememba vojnega reda na Češkem**. Vsi nemški listi so edini v tem, da se mora vladni predlog zavreči. To bo nemška večina češkega deželnega zbora najbrž tudi storila. Kaj poreče na to Taaffe, to se še ne vé. Nemškoliberalni listi pravijo, da Taaffeju na tem ni nič ležeče, in s to trditvijo bi radi potolažili bolj boječe ustavoverce, da bi predlog raje zavrgli, ker bi jih ne oviral strah pred vladnim maščevanjem. „Politik“ in drugi češki listi pa trde, da se vlada zelo zanima za to postavo, in da ne bo brez nasledkov ostalo, ako jo Nemci zavržejo. Bomo videli, kaj bo iz tega.

V **solnograškem** deželnem zboru so liberalci in konservativci hudo vkup trčili. Lienbacher je predložil, naj se opravični red

tako spremeni, da deželni glavar ne bo imel glasu. Glavar pa je rekel, da je to zoper ustavo, in da ta sklep ni veljaven, čeravno je bil po večini sprejet. Radovedni smo, kaj vlada na to poreče. Ako ona sklep večine odobri, potem imajo konservativci dvetretjinsko večino in bodo volilni red spremenili.

V **kranjskem** deželnem zboru pride ta dva zanimiva predloga na vrsto: namreč eden za odpravo duhovenske bire, drugi pa za skrčenje poslaniških diet. Posebno zaradi bire se boste stranki najbrž močno sprijeli. Opomniti je treba, da nemškutarji niso sklepčni, če le enega manjka; ker je Dollhoff na odpustu, imajo z deželnim glavarjem vred le 19 glasov in ravno toliko jih je treba, da zamo-rejo kaj skleniti, ako se naši odstranijo.

Vnanje države.

Poslopje **turške** države poka na vseh straneh. Zdaj so se spuntali tudi Arabci v južni Aziji zoper Turke, ter se hočejo na lastne noge postaviti. Sultan je v velikem strahu, kajti če izgubi Arabijo, odpadel bo tudi Egipt, in za njim dešele Tripolis in Tunis v Afriki, potem ostane Turkom le še mala Azija, v kateri je pa tudi že dosti kristjanov, zato se se mu tudi ta ne bo pustila, že zavoljo svete dežele ne. Kakor videti, razrušila se bo turška država popolnem. Sultan je prosil Angleže, naj posredujejo med njim in med kraljem v Masketu, da ta ne bi podpiral upornikov.

V **nemškem** državnem zboru pridejo na versto tiste navidezne „koncesije“, ki jih je Bismark katolikom obljubil, samo da pokaže svojo „spravedljivost“. Ker so te koncesije lupine brez jedra, sklenili so katoliški poslanci, da bodo zoper nje glasovali. Konservativci protestantovski in vladni poslanci pa hočejo katolikom te koncesije usiliti in zanje glasovati. Tako bodo morda katoliki en „dar“ po silii dobili, pa se nič zahvalili zauj, ker ni nič vredno.

V **Belgiji** bodo te dni praznovali petdesetletnico, v spomin, da so se pred 50 leti osvobodili od holandskega jarma. Germansko-protestantovski Holandci so namreč silno tlačili katoliške, romanske Belgijce tako v verskem, kakor v narodnem oziru. Belgijani so se spuntali in priborili si svobodo, ki jo še

zine čez-njo, čez mojo Katinko, primaruha, čenima še pameti, takrat mu jo v glavo utepem, da mu skozi ušesa pogleda. Na svetu, kakor daleč je zaplankan, to ti rečem, je ni bolje žene, kakor je ona; na gospodinjstvo in celó gospodarstvo, to ti rečem, si tako razume, da še jaz ne tako. Še nikdar ni bilo med nama žal-besede. Vselej me je sram, kadar se spominim, kakšen sem bil prej. Po pravici ti povem Filip, vselej me je sram. Veš, Filip, to ti je taka gospodinja kakor njena mati, zakupnica na Dobovi. No, naj mi kdo le eno reče, da ni dobra gospodarica, ta bo gledal, kje je zidar luknjo naredil.“

„I, Janko, nemoj se jeziti nad mano. Saj ti jaz tega ne pravim; saj jaz sam dobro vem, da je tvoja zakonska polovica najboljša žena, da je kakor čisto zlato; jaz ti le prijazno in prijateljski povem, da se ti ljudje posmehujejo. Jaz tudi nikakor ne pravim, da imajo prav, le to mislim, da ti jim usta zamaši, pokaži jim, da si mož, da si ti glava.“

„No, pa povej, Filip, kaj vendar klepečejo ljudje? Kaj govore, za to se toliko brigam, kakor za lanski sneg. Rad bi pa vedel, kaj imajo opraviti z mano in pa z mojo ženo.“

„I, no, Janko, ker sam češ, ti bom pa

povedal. Pravijo, da veseli Janko je krilo oblekel, žena pa da hlače nosi, da se je zmeraj za krilo držiš kakor otročaj, da brez njenega ukaza se nikamor ganiti ne smeš, še vkrčmo ne, na kozarček vina brez njenega milostljivega dovoljenja. Pravijo, da moraš zmeraj doma čepeti, da ti žlice šteje in ti na prste gleda, da si pa zato tudi od sile pobožen, da te kozje molitvice uči. Pravijo, da gredo najboljši hlapci od tvoje hiše, ker ne puste, da bi tvoja žena ž njimi pometala, da bi se jim grabci na strehah smejali. Pravijo, da te je obrnila kakor rokovico; da prej si se bahal pa ustil, da kadar se oženiš, ti bo žena plesala, kakor boš ti godel, sedaj pa da je ravno vse narobe; e, pa kaj ti bom pravil; tako je, verjemi ali ne verjemi, jel' da je tako?“

„Človek bi počil od same jeze. Ni tako kakor ljudje pravijo; opravljajo pa lažejo se, izmišljujejo si. — Hij vranec!“ Konj skokama potegne, logar se pa znak prevrne. „Vrag konja“, mrmlja logar in svoj koš bolj na trdno posadi. Po malem premolkleju pa zopet dé:

„A pravijo tudi to, da ti je žena prepovedala, da bi se družil se svojimi najboljšimi prijatli. Lej, to se ti pa res ne more odpustiti. Vsakemu je še dobro v spominu, kako nas je,

bi rekel, po pasje odpodila, ko smo ti prišli srečo voščit pri novem gospodarstvu. To se ve, da smo bili jezni, da smo od jeze pihali kakor gadje, ali jaz sem rekel tovaršem: ne bojte se, Janko jo vesel fant, naj se malo ustoji, saj dolgo tako naprej ne pojde.“

„Kaj imajo ljudje z mano, da mi ne dajo miru njih dolgi jeziki? Res, sram bi me bilo, ko bi resnica bila, kar o meni brbljajo pa čvekajo. To mi pa ni všeč, da ljudje tako mislijo o meni; vselej so me prej radi videli in čislali; to mi ni po volji.“

„Jejdeta! Poprej je bilo to vse drugače. Ti si se spremenil, ljudje pa tudi; in pa še kako! Človek te skoro ne pozna. Katinki pravijo: gospodar mlinar, tebi pa: gospodinja mlinarica. Ha, ha!“

„To so neumni kakor telički. Kaj se če, jezike imajo na mokrem. Pa jim bom že usta zamašil, jim jih bom, le ta hip ne vem kako.“

„Jaz pravim, da ga ni pod milim Bogom, ki bi vsem ustregel. Pusti jih, naj govore, kar hočejo. Saj tudi pravijo, da sem jaz razuzdan in pa nič prida človek, pa kaj se jaz brigam za to! Pri enem ušesu noter, pri drugem ven. Pošteni ljudje so pa drugih misli, ti me drugače sodijo, ne pravijo, da sem potepin. Zá-te

danes uživajo. Vendar je tudi med njimi ljut boj, ker se katoliki in liberalci hudo vojskujejo pri volitvah.

Izvirni dopisi.

Iz Velikoveca, 10. junija. (Po volitvi.) Danes so govorili v Velikovcu Slovenci, ker od 90 volilnih mož glasovalo jih je 69 za slovenskega kandidata g. Andreja Einšpielerja. Nasprotni liberalni kandidat, grajščak g. Jožef Rainer, vjel jih je komaj 20 glasov, odpadnik naš, Grebinčan g. Meierhofer pa le enega samega. Navdušenost med Slovenci je tolika, kolikoršna je poparjenost med nasprotniki. Da je bila nasprotna agitacija nesramna, lahko spoznate iz pamfleta brez podpisov, katerega slavnemu vredništvu v razpolaganje odstopim. Vseph nesramnega lističa je bil, da so še celó liberalni volilci v naš tabor pristopali, ker sramovali so se zavrata napada. Vse drugače govoril je g. Einšpieler. Njegova beseda, kakor se bere v njegovem tiskanem oklicu, je zmerna, moška, prisrčna, vzvišena; toraj živio naš deželni poslanec, g. Andrej Einšpieler! Živili poštenjaki slovenski volilci!

Iz goriške okolice, 8. junija. (Izv. dopis). (Onemoglo irredentovstvo, potreba poslovenjenja srednjih šol in koncert 3. junija; javni plesi prepovedani.) — Odkar sta oba irredentovska organa in dnevnik „il Goriziano“ pa „l' Isonzo“ zaradi njunega veleizdajškega smotra zatrta, je goriško irredentovstvo popolnoma onemoglo, tako da se niti pobalinskim pouličnim činom, kakor so n. pr. raztrešenje ščovalnih plakatov, metanje petard, idr. povzdigniti ne morejo. Se ve da škripajo na tihem z zobmi, pa jeza brez moči jim nič ne pomaga. Z zaničevanjem gledajo, pa na tihem, na tukajšnjo posadko nemškega polka, ki ima, kakor sleherna posadka nalogo, skrbeti za red in mir. Te „maladette patate tedesche“ kakor oni Nemce psujejo, so nam na poti, da ne moremo tako dobro začetega irredentovskega posla, katerega so zamrli listi in njih vredni s svojimi naročniki tū in unstran meje že tako izvrstno v Gorici zastopali, za dopolnjenje Italije nadaljevati. To jih silno peče.

Da se najdejo med Lahoni v raznih sta-

novih izdajice Avstrije, sem se te dni zopet prepričal, ker se sodnijsko zasleduje neki bivši uradnik — diurnist pri goriški mestno pooblaščen sodnji z imenom Vinzi J., kateri jo je brž ko ne popihal za slavnem irredentovcem Tabajem v bližnji Videm, kateri je postal ogušče primorskih izseljencev in vseh irredentovcov. Videmska pokrajina „provincia del Friuli“, zvana v sladkem toškanskem jeziku, šteje med 400.000 furlani še blizo 40.000 zdaj neizogibljivi narodnostni smrtni zapadlih Slovencev, tako da konec 19. stoletja se bo lahko reklo: beneških Slovencev ni več, utonili so v laškem morji! Pač žalostna osoda! Nas ob laški meji bivajoče Slovence čaka enaka osoda, ako bi nas kaka nesreča ali nezgoda vrgla v žrélo globokega laškega čevlja. Zarad tega v naš kakor tudi v blagor Avstrije bi bilo pač že čas, da se brž ko brž začne ona resolucija uvedanja narodnega jezika v srednje šole dejansko spolnovati, pa tudi zaukazati, da najjenja za nas Slovence biti laščina po slovenskih uradih jezik uradni. Sicer si bo Avstrija tū zastoj prizadevala irredentovsko hidro uničiti, ako ne bomo po vsem Lahom enakopravni. Saj irredentovci se ravno tega najbolj bojé, ter nam očitajo, da smo vladni ali vladi prevzestvo udani, in zato, da nas hoče sedanje ministerstvo ravno s podpiranjem in vresničenjem 19. § temeljnih državnih postav zoper njih (italijansko) narodnost podpirati, da bi se ložje njih prizadetja zatrlé. In zares od lanskega leta sém so se vse irredentovske strune potrgale, ker so svoje prenapetosti že odveč javno vganjali. Ker pa oni vedó, da se zvestoba primorskih Slovencev do Avstrije omajati ne dá, se v sedajnem svojem le po 2krat na mesec izhajajočim „l' Impaziale“, (to je: „nepristranski list“) jezé, da nas vlada podpira, zlasti ker se je dovolilo, da je sodelovala godba tukajšnjega polka pri koncertu 3. junija t. l., ki se je vršila na Travniku na korist ubogi šolski mladini v dvorani nemškega društva „Concordia“. Vse točke programa so bile, zlasti one, katere je pevala gospá Milka Gerbičeva, s ploskanjem od poslušalcev sprejete. Med poslušalci v krasno okinčani visoki in prostorni dvorani je bila „elite“ slovske inteligence vsih stanov, tudi duhovnikov in celó par slovenskih častnikov, in polkovnik tukajšnje posadke. Videli smo tudi c. kr. okrajnega gla-

varja bar. Rechbacha poleg mestnega župana dr. Deperisa. Tudi par poročevalcev italijanskih častnikov unstran meje sem opazil, da sta sledila z napéto pozornostjo vsim točkam petja in godbe. S skrbjo se ozirajo naši goriški italijanci na napredek slovenstva na Goriškem, kajti tako sijajni koncert imponuje tudi najbolj zagriznjanim Lahonom, ker morajo spoznavati, da v omiki Slovenci vrlo napredujemo, akoravno bi bilo želeti večé sloge v narodno političnih zadevah. Da je to žalostna resnica, se je dosihmal pri vsih volitvah pokazalo in tudi pri zadnji volitvi 3. junija t. l. za deželni zbor. Volilci se niso nič brigali za dremajoče društvo „Sloga“, (pač nesrečno voljeno ime tega pol. društva!) ter so na svojo roko volili nekega bolškega trgovca Jenke-a, proti kandidatu dr. Nikolaju Tonkliju, akoravno upamo, da bo tudi voljeni kot neodvisni posestnik vselej s slovenskimi poslanci solidarno postopal. Discipline in pravega vodja pogrešamo zdaj bolj kakor kedaj na Goriškem! — Še to velja v našo goriško kroniko zabilježiti Akoravno je c. kr. namestnik v Trstu, kateri žalibog ne umé našega jezika, po neki predvelikonočni okrožnici dovolil javne plesé pod milim nebom po vsem Goriškem, češ, da mora tudi ljudstvo na deželi svoje zabave imeti, kar se mu postavno ne more zabraniti, so bile više oblasti slednjič te dni vendar le zarad slabe letine, še bolj pa zaradi nenravnostnih činov in pobojev, ki so o priliki tega sem ter tje predivjaškega splešovanja pogostoma godili, primorane za naprej tako v mestu kakor na deželi plesé pod milim nebom oistro prepovedati. Vsi poštenjaki, ki ljubijo svoj narod in vero, se vesele te najnovejše pri nas prav potrebne prepovedi c. kr. dež. vlade v Trstu!

Domače novice.

V Ljubljani, 15. junija.

(Za častne občane) je v nedeljo izvolil občinski zastop v Št. Vidu na Dolenjskem enoglasno v znamenje zaupanja in v priznanje dosedanega delovanja za pravi blagor Avstrije ministra grofa Taaffeja, deželnega predsednika Winklerja, in grofa Hohenwarta, — občinski zastop v Borovnici pa grofa Taaffeja, Winklerja in deželnega ter državnega poslanca gosp. Kluna.

mi je žal, da si tako naletel in prišel ob dobro ime. Svetoval bi ti, zaveži jim jezike; pokaži, da nisi tak, za kakoršnega te raznašajo. Pa pustiva to, besede so besede, midva pa moža, kaj ne, Janko. — Oh, kakšno vreme, vse se bo polomilo. Bliska se, grmi in treska, veter tak, da ne pomnim. Sodni dan bo tak, kakor pravijo naš gospod. Siromak, gospod, govore in pridgajo pa razbivajo po leci; mislijo, da se kaj prime. Pa saj ne smem o gospodu kaj reči, t bi mi zameril, ljudje pravijo, da si svet človek.“

„Filip, ne norčuj se. Kar je res. Gospod so vse časti vredni, le da bi jih ubogali. Hm! ženi moram pa tudi malo pokazati, da sem jaz gospod v hiši.“

„No, vendar enkrat! To je pametna misel, modra beseda. Tako si boš zopet veljavo pridobil. — Le poglej mi to nevihto, kako se ti podi in treska, da je groza, te ognjene kače pa čez eno uro bo vse dobro.“

Janko ošine vranca, vihar buči, do doma je še ena ura, pot zmeraj bolj težavna in grda, kolesa se v blato pogrezajo. Pripeljeta se do Debeljakove krčme, v hiši je luč.

„Janko“ pravi logar, „eno kapljico ga bova

srknila, potlej ti bo pa krčmar svetilnico na voz posodil, pot je strašno grda in skoro nevarna, na Jarovini se je že marsikomu ponesrečilo, voda je potrgala jezove, bregove prestopila in nanesla vsake šare, tak naliv je, da ni za naprej, ne sili naprej.“

Naj pa bo no; a le malo časa se bom zadržal; povsod dobro, a doma najbolje. Ne pojdem z voza, kar na vozu ga bom kozarec izpraznil.“

Pred krčmo sta. Krčmar čuvši, da je voz pred hišo, hitro venkaj priteče s svetilnico v rokah. Janko zahteva kozarec črnega vina.

„O, dober večer, gospodar Janko! pa tako pozno! kam pa? ne mudi se vama nikamor. le-sem noter stopita za trenutek, da se posušita, nevihta je huda, grdo vreme, še psa bi iz hiše ne spodil. Kozarec dobrega, prav dobro črnino sem dobil, kozarček se vama bode bolje prilagel, ko ne vem kaj, konju je treba pa tudi nekoliko počitka. V pol ure bo vse prešlo, tačas pa konja sprežem, v konjak postavim, zobat dam pa napojim, potlej gresta pa spet lahko naprej.“

Na to pride ven še krčmarjeva ta Ankasta

s svečo v roki, ki jo varuje, da je veter ne ugasne in začudena usklikne:

„O je-ej, Janko, jedet jedet Janko, to je prav, to je prav, gospodar mlinar pa logar Filip sta tukaj. Precej grem, da jima skuham dobro vinsko juho, to jima bo dobro dela v takem vremenu.“

„Hvala lepa, lepo zahvalim, ni treba“, reče Janko. „Kozarec vina popijem pa nič več, potlej pa naprej, doma me čakajo, gotovo so v skrbeh.“

„I, kaj pa da, gospodarica mlinarica čaka“, pravi ta Ankasta z bodljivo, to bi grmelo in treskalo v hiši in pa zunaj. Ha, ha!“

„A ti nisem pravil“, mu logar šepne na uho, „kaj nimam prav? Jel' da imam?“

„Vihar se bo skoro polegél, potem gresta pa na lepem domu. V takem vremenu pa ni, da bi človek kam hodil, ni varno“, reče krčmar, konja izpregši.

„Hm, naj se pes obesi“, pravi mlinar pa ostane.

„To je možato! zdaj pa več ne mislim, da nosiš krilo, ti si mož“, reče Filip logar. V krčmo gresta in sedeta za mizo.

(Dalje prih.)

(*Novi odbor ljubljanske čitalnice*.) pri izvanrednem občnem zboru v nedeljo voljen, je zdaj sestavljen iz sledečih gospodov: Dr. Jan. Bleiweis, dr. K. Bleiweis, dr. J. Zupanec, M. Pakič, J. Hribar, J. Pfeifer, Fr. Ravnikar, Fr. Kadilnik, dr. Moše, L. Robič, A. Jeločnik, M. Kreč, V. Valenta, S. Noll, J. Oblak (ali pa g. Štor, ki sta dobila enako glasov). Volitve se je vdeležilo 34 udov, z njenim izidom je večina popolnem zadovoljna.

(*Poziv*.) Zagrebačka društva „Sokol“, „Kolo“ in morebiti tudi Sisačka „Danica“ nameravajo priti v nedeljo 27. dne t. m. v Ljubljano. Tu ostanejo čez noč. Ponedeljek 28. dne t. m. se odpeljejo v Bled, da ogledajo kinčnsše dežele. Podajiti predragim našim gostom v Ljubljani kolikor moči zabave, je nalog odboru, kateri se je v ta namen ustanovil in sestavlja sledeči program:

Slovesni sprejem ob 9^{1/2} uri dopoldne. Narodna naša društva pričakujejo z godbo na kolodvoru južne železnice došla hrvatska društva. Po slovesnem pozdravu odhod po dunajski cesti v čitalnico, kjer se hranijo zastave. Gospodje si ogledajo potem mesto, Tivoli itd. Ob 1. uri je skupni obed v čitalnični restavraciji. Popoldne ob 4. uri je javna telovadba hrvatskega in ljubljanskega „Sokola“ pri Kozlerju. Ob 8. uri zvečer vrši se na čitalničnem vrtu pevska veselica, pri kateri sodelujeta „Kolo“ in čitalnični moški zbor. Pri vseh teh veselica sodeluje godba.

Odbor pozivlja najljubneje častito ljubljansko občinstvo, naj blagovoli udeležiti se v mnogobrojnem številu teh veselica in podpirati odbor dejansko, posebno pri oskrbovanju prenočišč za hrvatske rodoljube. Odbor.

(*Nesreča na železnici*.) V soboto je blizu Rateč pri Loki neki človek, doma iz Trate pri Poljanah, kteremu se je nedavno pamet zmešala, prišel na Rudolfovo železnico ter se vstavil pred vlak, ki se je peljal proti Ljubljani, in mu mahal s svojim pruštofom, menda v znamenje, da naj se ustavi. Morda je nesrečnej mislil, da se železnica kakor kakšen drug voz ustavi, kadar kdo želi in da se bode z njo peljal v Ljubljano. Res so skušali vlak ustaviti, pa ker je ravno tam nekoliko navzdol, to ni bilo prav hitro mogoče, in nesrečnej je prišel pod mašino, ki mu je kožo z obraza strgala, čepinjo zdrobila in nogi odtrgala. Ljudje so ga prej videli okoli hoditi z neko knjigo, in pravil jim je, da gre ljudem pridigovat, naj se poboljšajo. Bil je okoli 24 let star in neki prav priden delavec. — V petek zjutraj je pa na kolodvoru v Ljubljani neki delavec prišel pod voz, ki mu je takoj glavo odtrgal.

(*Ogenj*) je naznanil v nedeljo ponoči strel z grada, pogorel je kozolec pri Rakovniškem gradu blizu Ljubljane. Najbrže je bilo zažgano.

Razne reči.

— Iz Semiča se nam piše: Pretečeni petek je utonil enajstletni učenec Janez Štrigelj. Šel je z mlajim svojim bratom k studencu v sredi hriba vode iskat. Janezu spodrsne po stopnicah in predno je pomoč prišla, je revež utonil. — Letino imamo jako lepo. Izmed sadja je največ češenj in hrušek, tudi jabelk bo precej, sliv najmanj. Dasiravno je nenavadno huda zima tudi našim vinskim goram veliko škode naredila, vendar bo vina več kakor smo se nadjali. Trta že vrlo cvete. Bog varuj nesreče!

— Toča je pobila v nedeljo okrog Krškega na Dolenjskem in naredila, kakor zvemo, sila veliko škode.

Deželni zbor kranjski.

Prva seja 14. junija.

Da si je bil dnevni red te seje celih 19 toček dolg, vendar seja ni bila ne posebno dolga ne živahna. Nazočili so bili vsi poslanci razen bolnega g. Dollhafa. Po navadnih naznanilih deželnega glavarja je deželni predsednik g. Winkler zbornici naznanil, da je vlada nakazala 600 gld. iz ostankov za stradajoče Notranjce; zbornica je to naznanilo sprejela z veseljem odobrenjem. V prvi seji podana vladna predloga o plačevanju stroškov za rešitve zakasnenih oglasov se je izročila gospodarskemu odseku. Potem so bile potrjene volitve gosp. P. Grassellija, vit. Gutmannstala in vit. Vestenecka. Na to je bilo več raznih poročil deželnega odbora oddanih odsekom v obravnavo. med temi tudi postava o odvezi davščin za duhovne, cerkve in cerkvene osebe; gosp. Klun je predlagal zanj poseben odsek, pa večina nasprotna ga ni sprejela in tako je ta predlog dobil v roke že voljeni gospodarski odsek, čegar načelnik je „liberalni“ vit. Gariboldi.

Sprejeti ste bili po nagli obravnavi le: prošnja občine Ajdovice v trebanjskem okraju za odlučenje od trebanjskega ter pripetje k žužemberškemu sodnijskemu okraju z nekaterimi omejitvami, — in pa postava, po kateri se ima v vipavskih občinah po 10 kr. „mrčinstva“ od hektolitra plačevati v občinsko kaso (t. j. od 60 litrov naprej od vsakih 10 litrov po 1 kr.); vipavski poslanec gosp. Lavrenčič je ta predlog toplo priporočal.

Konečno je bilo rešenih še več prošinj za darove in podpore. Med drugim se je dovolilo filharmoničnemu društvu, ki že nekaj let, kakor vse umetorsko pri nas, hire, 300 gld. podpore in že kar za tri leta naprej (!!), dalje za napravo parne gasilnice v Ljubljani 300 gold., kočevski gimnaziji za revne dijake 100 gold. novomeški 250 gld. in nekaj manjših zneskov drugim prosilcem oziroma društvom v podporo dijakom. Na zadnje je poročal dr. Schrey o nekaterih prošnjah, pa tako dolgočasno in mevžasto, da se je poslancem jelo zdehati; ta mož ima na sebi dve posebnosti: strašno mržnjo do slovenskega jezika in pa neusmiljeno dolgočasen govor; nadjamo se, da se ne bo prevečkrat oglasil, ker bodo poslušalci vsi ušli, kakor so ušli mu že v tej seji, da je bilo vse prazno. Tretja seja bo menda v četrtek, če bodo odseki pripravili dosti gradiva zanj.

Eksekutivne dražbe.

16. rožnika. Marija Ulaga (3) iz Vrhnik (4110); Martin Petrič (3) iz Čevce (1440) v Logatcu; Janez Meze (3) iz Broda (5820) v Logatcu; Miha Vidigoj (3) iz Stare Sušice, v Postojni; Matija Škof (1) iz Dolenje vasi (2080) v Logatcu; Janez Rožanec (1) iz Topola (2100) v Logatcu; Valant Petrovič (1) iz Cirknice (780) v Logatcu; Jaka Švigelj (1) iz Dolenje vasi (2420) v Logatcu; Franc Braniselj (1) iz Cirknice (1060) v Logatcu; Franc Hočevar (1) iz Pijave gorice (2082) v Ljubljani; Janez Bučar (1) iz Vesnic (1050) v Ljubljani; Gašpar Ankele (1) iz Št. Katarine (1011) v Tržiču; Marija Kunčič (1) iz Stenične (3533) v Tržiču.

17. rožnika. Janez Gilač (3) iz Bruhanevasi v Laščah; Josip Bobek (3) iz Nove Žiče, v Postojni; Gašper Vidrih (3) iz Trnja, v Postojni; Franc Lenarčič (3) iz Nadanjega sela, v Postojni.

Zahvala.

Potrujem, da sem prejel naslednje darove za pogorelce v Malem Otoku: Naravnost so na mene poslali pp. gg. Mart. Štibar, dekan na Vrhniku 8 gl., Jož. Gerčar, župnik pri sv.

Trojici na Dolenjskem 6 gl., Jože Belar, župnik v Hotederšici 3 gl., Jož. Lukanec, duh. v Suhorji 6 gld.; blaga gospa Franca Župevec v Ljubljani 15 gld.; po c. kr. glavarstvu v Postojni: Nabirko v Postojni 11 gld. 50 kr.; od občin v Gočah 6 gld. in Vrabčah 3 gld. Vsem darovalcem v imenu hvaležnih pogorelcev: Bog plačaj!

Hrenovica 11. junija 1880.

Dr. J. Sterbenc,
župnik.

Prečastiti duhovščini

in

vsim cerkvenim predstojnikom

priporočam podpisana svojo bogato zalogo mnogovrstnega blaga za vsakršno cerkveno obleko, ter tudi izdelane mašne plašče, pluvijale in dalmatike; bandera, baldahine in bandrčeka pred sv. Rešnjim Telesom. Dalje imam v zalogi blago in izdelano cerkveno perilo, kakor albe koretlje, korporale in raznovrstne rutice. Staro cerkveno robo jemljem tudi v zameno ali v popravo in predelovanje, kakor kdo želi; sprejemljem ravno tako vsa dotična vezanja.

Imam tudi v zalogi pozlačene oltarne šopke, svetilnice, križe, svečnike itd.

Z besedo: sprejemljem ter vestno izvršujem vsako dotično naročilo in sicer ročno in pošteno, kolikor mogoče po najnižji ceni.

Ana Hofbauer,

pred mostom.

(1)

Hiša na prodaj

je v Žužemberku na poštni cesti v Trebno, blizu farne cerkve, pripravna za vsako podvzetje. Pri tleh ima eno veliko in eno majhno sobo, pa kuhinjo; v prvem nadstropju dve veliki sobi in kuhinjo. Potem sta zraven dva veličana hleva s skednjem in shrambo za mrvo; dve kleti, drvarnica itd. Vse je čisto novo, z opeko pokrito, za 1650 gld. zavarovano. Na dvorišču je vodnjak, tik dvorišča je sadni vrt; vse to se proda za **3300 gl.**

(2)

Lastnik je

Ignacij Ribič,

c. kr. sodnijski sluga v Žužemberku.

Dobro

dolenjsko vino,

naravno in popolno nepokvarjeno se dobiva po manjši in večji meri pri

„Dolenjcu“

(2)

na Starem trgu h. št. 11.

Ure

za stolpe in gradove

izdelujem že od leta 1842 po najnovejših iznajdbah, ne v lite, ampak z roko izdelane, proti polni garanciji in po najnižih cenah.

Janez M. Pogačnik.

(18)

Podnart, Kropa, Gorenjsko.

Popravljam tudi stare ure na stolpih, jemljem plačo tudi v obrokih, in cenik pošiljam vsakemu brezplačno.